

Dítě v dětském domově nebo ve výchovném ústavu: informace pro rodiče

ombudsman
veřejný ochránce práv

dětský ombudsman
ochránce práv dětí

Vysvětlíme, co znamená, že je Vaše dítě v domově nebo v ústavu. Popíšeme Vaše práva a povinnosti. Navrhujeme, co můžete dělat, když nesouhlasíte s jednáním zařízení, ve kterém je Vaše dítě. Objasníme, kdy Vám může pomoci (dětský) ombudsman a kdy ne. Dozvíte se, kde najdete další informace o práci (dětského) ombudsmana.

Případy dětí do 18 let řeší od 1. července 2025 dětský ombudsman. Ombudsman dál řeší případy dospělých (které se nedotýkají práv dítěte do 18 let).

Proč je mé dítě v zařízení pro děti?

Protože soud Vašemu dítěti uložil **ústavní** nebo **ochrannou výchovu**.

Ústavní výchovu soud ukládá, když nevidí jinou možnost, jak zajistit řádnou péči o dítě nebo jeho výchovu a rozvoj. Nikdy by ale dítě neměl dát do zařízení jen proto, že **nemáte kde bydlet nebo nemáte peníze**.

Dítě, jemuž soud ukládá ústavní výchovu, svěří do

- **dětského domova** (k zajištění řádné **péče**),
- **dětského domova se školou** (k zajištění řádné **výchovy školou povinného** dítěte),
- **výchovného ústavu** (k zajištění řádné **výchovy** dítěte, které skončilo povinnou školní docházkou),
- **domova pro osoby se zdravotním postižením** (pokud má dítě zdravotní postižení).

Pokud je zapotřebí dítě odborně vyšetřit, může soud dítě umístit i do **diagnostického ústavu**.

Dítěti, které spáchalo trestný čin, soud uloží **ochrannou výchovu**. Takové dítě umístí do dětského domova se školou, pokud ještě nedokončilo povinnou školní docházkou, jinak do **výchovného ústavu**.

Jak dlouho bude dítě v zařízení?

Ústavní výchovu soud nařizuje na tři roky, ale může ji prodlužovat do 18 let (výjimečně do 19 let). Vždy **jednou za půl roku ale soud zjišťuje, jestli je opravdu nutné, aby bylo dítě v zařízení**, a jestli by se o ně nemohl starat někdo jiný (třeba někdo ze širší rodiny nebo pěstouni).

Pokud si myslíte, že by dítě mohlo žít opět s Vámi doma, můžete k soudu podat **návrh na zrušení ústavní výchovy**. O pomoc a radu můžete požádat také orgán sociálně-právní ochrany dětí.

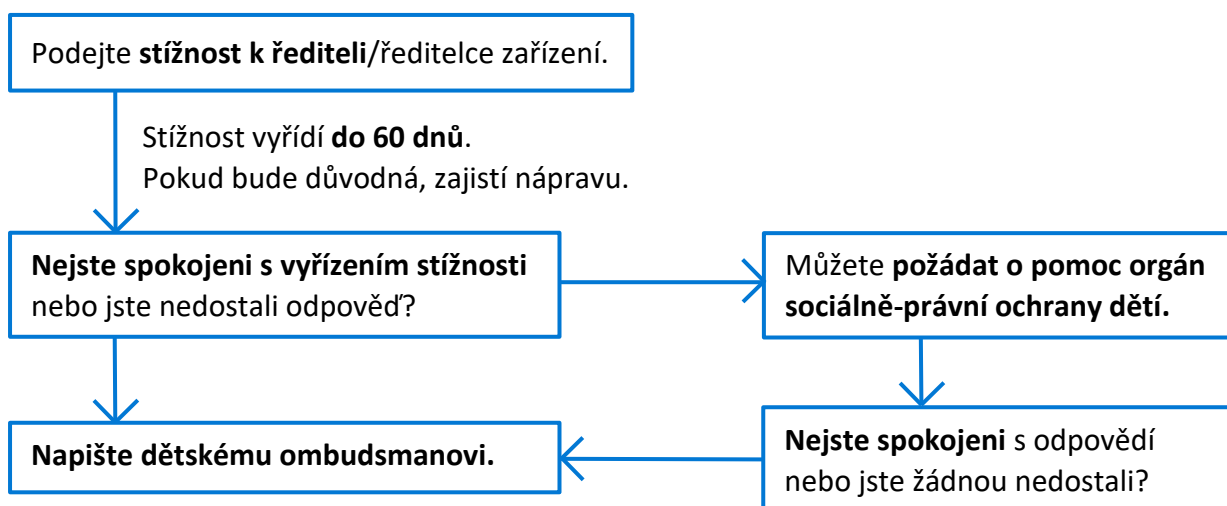
Co bych jako rodič měl/a dělat?

- Při předání dítěte do zařízení pro děti odevzdejte i jeho **dokumenty** (například rodný list, občanský průkaz, průkaz zdravotní pojišťovny, poslední vysvědčení, očkovací průkaz).
- **Seznamte se s pravidly** v zařízení.
- Platíte **příspěvek na úhradu péče**, pokud nepobíráte dávky pomoci v hmotné nouzi.
- Pokud dítěti ještě nebylo 15 let a jde k Vám domů na „dovolenku“, vyzvedněte si je (a „vraťte“) nebo o to někoho požádejte, protože **dítě nemůže cestovat samo**. Můžete také zařízení písemně požádat o jiné řešení.
- **Zařízení řekněte o všem důležitém**, co se stalo, když bylo dítě s Vámi (hlavně o jeho zdraví).
- Pokud zařízení požádáte, aby dalo Vašemu dítěti nějaké **léky** nebo zajistilo zdravotní služby, které nehradí zdravotní pojišťovna, budete je muset zaplatit.

Na co mám právo?

- Zařízení Vám o dítěti musí **dát všechny informace**, pokud o to požádáte.
- Můžete se **vyjadřovat ke všem důležitým věcem** – například ke vzdělávání svého dítěte nebo k závažným lékařským zákrokům. Vaše vyjádření není třeba u neodkladné lékařské péče nebo odvozu dítěte do nemocnice. Zařízení vás o tom, ale musí ihned informovat.
- Máte právo na **kontakt**, dítě tedy můžete navštěvovat, telefonovat mu, psát mu e-maily.
- Můžete ředitele/ředitelku zařízení **požádat, aby dítěti povolili pobyt u Vás doma**, a to až na 30 dnů, pokud o to žádáte poprvé. Ředitel/ka může takový pobyt povolit, pokud s tím bude souhlasit orgán sociálně-právní ochrany dětí. Pokud ředitel/ka Vaši žádost zamítne (pobyt nepovolí), musí Vám to v rozhodnutí vysvětlit. Proti rozhodnutí se můžete odvolat.
- Pokud o to požádáte, zařízení Vám **poradí, jak dítě vychovávat**.

Co mohu dělat, když se mi nelíbí, co zařízení dělá (nedělá)?

Kdy zařízení chybuje? Příklady

Ředitel zařízení sám **vybral školu** pro Vaše dítě.

Pracovníci zařízení Vám neumožňují dítě **navštívit**, přestože soud kontakt neomezil.

Nemůžete s dítětem **telefonovat** nebo mu psát e-mail.

Ředitelka bez vysvětlení zamítá Vaše **žádosti o dovolenky** (propustky).

Zařízení Vám ani neřeklo, že dítě převezli do (psychiatrické) **nemocnice**.

Dítě nepouští ven na **vycházky**.

Dítě nedostává potřebné **léky** nebo lékařskou péči.

Dítě v zařízení **šikanují** ostatní děti.

Pracovníci zařízení Vaše dítě **nepřiměřeně trestají**, mají **nepřiměřené výchovné metody**.

Vaše děti v zařízení rozdělili a každé je umístěno v jiné rodině/výchovné skupině.

Zařízení Vám toho **o dítěti neříká** dost.

Co když nesouhlasím s úředním rozhodnutím ředitele/ředitelky?

Někdy ředitel/ka zařízení vydává **správní rozhodnutí** (například o žádosti o povolení krátkodobého pobytu dítěte u rodičů). Pokud s rozhodnutím nesouhlasíte, **podejte odvolání**. Nebudete-li spokojeni s výsledkem, můžete se obrátit na (dětského) ombudsmana nebo podat žalobu k soudu.

Co dělá dětský ombudsman, s čím mi může pomoci?

Dětský ombudsman **prověřuje postup správních úřadů a zařízení pro děti**, pokud jde o práva dítěte do 18 let. Mezi úřady patří také orgán sociálně-právní ochrany dětí, Česká školní inspekce nebo krajský úřad. **Pokud jste úřad nebo zařízení upozornili na chybu, ale nepomohlo to, napište dětskému ombudsmanovi**. Více v letáku [Dětský ombudsman](#) a [Ombudsman](#).

Co (dětský) ombudsman nemůže?

Nemůže **zrušit ani změnit rozhodnutí soudu**, kterým soud dal dítě do některého ze zařízení.

Nemůže **zařídit přemístění** Vašeho dítěte do jiného zařízení. O tom také rozhoduje soud.

Nemůže **hodnotit odborná vyjádření** pracovníků zařízení.

Kde najdu, co už (dětský) ombudsman zjistil a řekl?

V [Evidenci stanovisek ochránce](#) (ESO) na [ochrance.cz](#) můžete hledat také **podle oblasti práva**:

- *207.4 Poměry v zařízení pro děti*, pokud hledáte zprávy o šetření jednotlivých případů dětí v zařízeních pro děti (případy ombudsmana, do června 2025 včetně případů dětí),
- *1207.4 Poměry v zařízení pro děti*, pokud hledáte zprávy o šetření jednotlivých případů dětí v zařízeních pro děti (případy dětského ombudsmana od července 2025),
- *803 – Detence – ochranná nebo ústavní výchova*, pokud hledáte zprávy ze systematických návštěv zařízení pro děti.

[Mapu navštívených zařízení pro děti](#) najdete na [www.ochrance.cz](#) v části *O nás* → *Dohled nad omezováním osobní svobody*.